ד: שבועות שתים פרק ראשון שבועות

עין משפט נר מצוה

יח א מיי׳ פי״ח מהל׳ כלאים הלכה ו׳ סמג עשין קמד טוש״ע י״ד סי׳ שה סעיף ג:

יט ב מיי׳ פ״ג מהל׳ ערכין הלכה ט סמג עשין פג:

תורה אור השלם

1. אוֹ נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּגַּע בְּכָל דָּבָר טָמֵא אוֹ בְּנִבְלַת חַיָּה טְמֵאָה אוֹ בְּנִבְלַת בְּהֵמָה טְמֵאָה אוֹ בְּנִבְלַת שֶׁרֶץ טָמֵא וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא טָמֵא וְאָשֵׁם: אוֹ כִי יִגַּע בְּטֻמְאַת אָדָם לְכֹל טֻמְאָתוֹ אֲשֶׁר יִטְמָא בָּהּ וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא יָדַע וְאָשֵׁם:
ויקרא ה׳ ב, ג

2. וּפְדוּיָו מִבֶּן חֹדֶשׁ תִּפְדֶּה בְּעֶרְכְּךָ כֶּסֶף חֲמִשֶּׁת שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה הוּא: במדבר יח טז

3. וְלָקַחְתָּ אֶת הַמַּרְעֵא וְנָתַתָּה בְּאָזְנוֹ וּבְדֶלֶת וְהָיָה לְךָ עֶבֶד עוֹלָם וְאַף לְאֲמָתְךָ תַּעֲשֶׂה כֵּן:
דברים טו יז

לעזי רש״י

גרפי״א [גרפי״א]. מכתב. חרט.

רבינו חננאל

ר׳ עקיבא מחייב לשעבר מדברי הכתוב שנאמר לכל אשר יבטא האדם בשבועה. דתנן א״ל ר׳ עקיבא א״כ אין לי אלא דברים שיש בהן הרעה והטבה. דברים שאין בהם הרעה והטבה מנין. א״ל מדברי הכתוב. א״ל אם ריבה הכתוב אפילו לדברים שאין בהם הרעה והטבה. ריבה הכתוב נמי לשעבר וכיון דר׳ עקיבא דרש רבויי ומיעוטי ור׳ נמי דרש רבויי ומיעוטי שמעינן מינה דר׳ נמי מחייב לשעבר כר׳ עקיבא. דתניא ר׳ אומר בכל פודין את הבכור חוץ מן השטרות. שנאמר ופדויו מבן חדש תפדה. ופדויו מבן חדש. ריבה לפדות בכל דבר. בערכך כסף חמשת שקלים מיעט כל דבר וזלתי כסף. תפדה חוץ וריבה כו׳. והכ״א בכל פודין בכור אדם חוץ מקרקעות ועבדים ושטרות. שנאמר ופדויו מבן חדש תפדה. ופדויו מבן חדש כלל. בערכך כסף פרט. תפדה חוץ וכלל. כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט כו׳. ומקשה רבינא והא אשכחן לו׳ דדריש נמי כללי ופרטי דתניא ולקחת את המרעע. מרעע אין לי אלא מרעע מנין לרבות הסול והסירה והמקדח והמחט והמכחב ת״ל ולקחת לרבות כל דבר הניקח ביד. דברי ר׳ יוסי בר׳ יהודה. ר׳ אומר מרעע. מה מרעע של מחכת אף כל של מחכת. ואמרינן במאי פליגי. ר׳ יוסי דרש רבויי ומיעוטי ולקחת ריבה כל דבר הניקח. את המרעע מיעט הכל זולתי המרעע. ונתתה באזנו חזר וריבה כל דבר הניתן ריבה ומיעט וריבה ריבה הכל. ר׳ אומר ולקחת כלל את המרעע פרט. ונתתה חזר וכלל. כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט כו׳.

מסורת הש״ס

(א) ס״מ ל״ג, ב) כתובות נא., ג) כתובות נא. ג: קדושין כא:, ד) [ויקרא ה:], ה) [סס], ו) [לקמן ה:], ז) [ל״ל אחר ד״ה ופדויו], ח) שיך לע״ל, ט) ומפרש היכא דליכא אלא חמש סלעים כ״ש סכרי דהוה קדים דמעה דנוסי עדיף מ׳ פליגי כגון דליכא חמש. כל״ל רש״ל.

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ תוס׳ מעבר׳ ומעמ׳ וקרקעות (מאי טעמא דרבי דרים ריבוי ומיעוטי וכו׳ אף על פי שמטלטלין אין גופן ממון) תת״מ ת״כ ס״ל ואמרינן במאי קא מיפלגי רבנן דדרשי כללי ופרטי ור׳ דרבי ריבויי ומיעוטי דרבנן דדרשי כללי ופרטי ופדויו מבן חדש כלל בערכך כסף חמשת שקלים פרט תפדה חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר המיטלטל וגופו ממון אף כל דבר המיטלטל וגופו ממון יצאו קרקעות שאינן מיטלטלין יצאו עבדים שהוקשו לקרקעות יצאו שטרות אע״פ שמיטלטלין אין גופן ממון ורבי דרש ריבויי ומיעוטי ופדויו מבן חדש ריבה בערכך כסף חמשת שקלים מיעט תפדה חזר וריבה ריבה מיעט וריבה ריבה הכל מאי ריבה ריבה כל מילי ומאי מיעט מיעט שטרות אמר ליה רבינא לאמיר ומיעט ליה ר״ש ור״ל ר״ל ר״ל ר